

Utviklingsmidler 2015-2017

Faglig rapportering 2017

Et samarbeid mellom høgskolene og sykehusene i Bergen.

Forord

Utviklingsmidlene er midler som skal disponeres i et samarbeid mellom høgskolene og sykehusene i Bergen. Midlene skal medvirke til å fremme et sterkere samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og praksisfelt og videreutvikle sykehusene som gode læringsarenaer for studenter. Utviklingsmidlene har vært tildelt siden 2007. Retningslinjer og kriterier for utviklingsmidlene er utviklet av Samarbeidsmøtet og Utdanningsrådet (vedlegg 1).

Utdanningsrådet er sammensatt av representanter fra VID vitenskapelige høgskole, Høgskulen på Vestlandet (HVL) samt representanter fra Haraldsplass Diakonale Sykehus (HDS) og Haukeland universitetssjukehus (HUS). Rådets formål er å drøfte saker av overordnet og prinsipiell karakter som er av felles interesse for å utvikle et godt og resultatorientert samarbeid. Det er Utdanningsrådet som har vurdert og prioritert søknadene. Utdanningsrådets innstilling er endelig vedtatt av Samarbeidsmøtet. Samarbeidsmøte har representasjon fra alle fire samarbeidende institusjoner på direktør og rektornivå.

Denne faglige rapporten gir en oversikt over detaljert fordeling av utviklingsmidler, samt en oppsummering over fagkategorier og tema for prosjektene som har fått tildelt midler for perioden 2015-2017. Den faglige rapporten er basert på elektronisk innsendte rapporter for prosjektene. Rapportering er obligatorisk og utføres på standardiserte skjema som er tilgjengelig på [Helse Bergen sine nettsider](#).

Fra sluttrapportene har vi valgt å presentere følgende sammendrag i denne rapporten:

- Mål / hensikt
- Metode
- Gjennomføring
- Resultat
- Konklusjon
- Publikasjon
- Formidling
- Samarbeid mellom praksisfelt og høgskulane
- Studentinvolvering

Vi håper den faglige rapporteringen vil bidra til ytterligere spredning av prosjekt og resultat, og vil fremme et enda bedre samarbeid på tvers av profesjoner og institusjoner.

Utdanningsrådet
Sekretariat for Utviklingsmidlene
Desember 2017

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse

1. BAKGRUNN	4
2. PROSJEKTSØKNADER OG INNVILGETE UTVIKLINGSPROSJEKTER	5
3. FORDELING AV UTVIKLINGSMIDLER I PERIODEN 2015-2017	7
4. FAGKATEGORI	7
5. SLUTTRAPPORTER 2017	8
01_15: PROSJEKT TOPS -TIDLIG OPPDAGELSE AV PSYKOSE GJENNOM INFORMASJONSARBEID RETTET MOT UNGDOM OG DERES PÅRØRENDE	9
02_15: PASIENTER MED HJERTESVIKT I PALLIATIV FASE; SYKEPLEIERE OG SYKEPLEIESTUDENTER KAN BIDRA TIL ØKT LIVSKVALITET OG VERDIGHET NÅR LIVET GÅR MOT SLUTTEN.....	12
03_15: SIMULERING I FERDIGHETSLABORATORIER - HVILKE MULIGHETER KAN DET GI?	16
ET SAMARBEIDSPROSJEKT MELLOM AIO UTDANNINGENE OG PRAKSIS.....	16
04_15: UTDANNING AV FASILITATORER I SIMULERINGSLÆRINGSMETODIKK. EN METODE FOR Å FREMME SAMARBEIDSLÆRING OG STYRKE PASIENTSIKKERHETEN.....	20
07_15: VEILEDNING OG LÆRING I PRAKSIS (ÅRSRAPPORT).....	23
08_15: KVALITETSSIKRING AV PASIENTINFORMASJON TIL PASIENTER MED TUNGPUST	26
09_15: SAMMEN OM RADIOGRAFSTUDENTERS LÆRINGSUTBYTTE (ÅRSRAPPORT).....	29
11_15: EPRAKSIS: FORSTERKET LÆRING I PRAKSISSTUDIET VED BRUK AV E-LÆRING	32
12_15: STUDENTTILFREDSHET OG PRAKSISVEILEDNING I MEDISINSK AVDELING, HAUKELAND UNIVERSITETSSYKEHUS (HUS)	37
VEDLEGG 1 KRITERIUM FOR TILDELING AV UTVIKLINGSMIDLAR	40

1. Bakgrunn

Hovedformålet med utviklingsmidlene er at de skal bidra til å utvikle praksisfeltet som en bedre læringsarena for studentene og medvirke til å fremme et sterkere samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og praksisfelt. Tidligere ble det betalt honorar for veiledning av studenter i praksis. Det er disse praksisveiledningsmidlene som er omgjort til utviklingsmidler. Midlene skal brukes til samarbeidsprosjekt mellom høgskolene og helseforetakene.

Høgskolene og sykehusene i Bergen har samarbeidet om tildeling av utviklingsmidlene siden 2007. Midlene er søkbare for ansatte ved VID vitenskapelige høgskole, Høgskulen på Vestlandet (HVL), Haraldsplass Diakonale Sykehus (HDS) og Haukeland universitetssjukehus (HUS). Søknadene blir behandlet av et arbeidsutvalg fra Utdanningsrådet. Det blir laget en innstilling som behandles i Utdanningsrådet, før Samarbeidsmøtet på direktørnivå mellom høgskolene og sykehusene i Bergen gjør endelig tildeling.

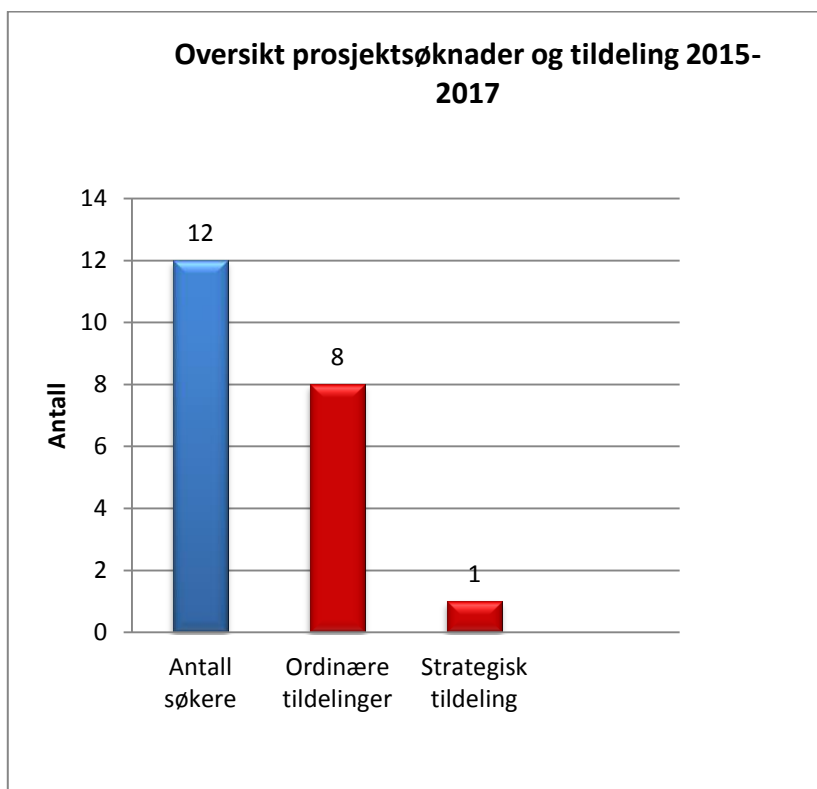
Hvilke tema som blir prioritert for inneværende søknadsperiode, krav til søknadene, føringer og andre kriterier for tildelingene blir fastsatt av Samarbeidsmøte og Utdanningsrådet.

For kriterier for tildeling av utviklingsmidler for 2015-2017, se vedlegg 1.

2. Prosjektsøknader og innvilgte utviklingsprosjekter

For perioden 2015-2017 kom det inn 12 søknader om utviklingsmidler innen fristen 1. mars 2015. En søknad ble sendt inn for sent og ble derfor ikke vurdert. Av de 12 søknadene fikk åtte prosjekt tildelt utviklingsmidler under ordinær tildeling. I tillegg besluttet Samarbeidsrådet en strategisk tildeling til et prosjekt (prosjektnummer 04_15) utenom de formelle kriteriene (figur1).

Figur 1 Oversikt over antall prosjektsøknader og endelige tildelinger (markert med rødt).

Hver prosjektleder har vært kontaktperson for sekretariatet på HUS under hele prosjektperioden og har hatt ansvar for innlevering av sluttrapporten (tabell 1).

Tabell 1 Oversikt over alle 9 innvilgete utviklingsprosjekter for perioden 2015-2017.

Prosjekt nr.	Prosjektleder	Prosjekt tittel	Samarbeidspartner	Tildelt beløp
01_15	Kari M. Mjelde/Camilla Burgess (HUS)	Prosjekt TOPS: Tidlig oppdagelse av psykose gjennom informasjonsarbeid rettet mot ungdom og deres pårørende	HVL, Institutt for sykepleie	kr 300 000
02_15	Irene Instenes, Hjerter (HUS)	Pasienter med hjertesvikt i palliativ fase; Sykepleiere og sykepleiestudenter kan bidra til økt livskvalitet og verdighet når livet går mot slutten	HVL - Høgskolen Betanien	kr 165 000
03_15	Tone Johnsgaard (HVL)	Simulering i ferdighetslaboratoriet - hvilke muligheter kan det gi?	Kirurgisk Serviceklinikk HUS	kr 200 000
04_15	Marit Hegg Reime (HVL)	Utdanning av fasilitatorer i simuleringslæringsmetodikk. En metode for å fremme samarbeidslæring og styrke pasientsikkerheten	VID- Høgskolen Betanien, Haraldsplass, HUS	kr 300 000
07_15	Sidsel Kaland (HVL), Institutt for ergoterapi, fysioterapi og radiografi	Veiledning og læring i praksis	Ergoterapi HUS, Fysio HUS, Institutt for ergoterapi, fysioterapi og radiografi, HIB	kr 350 000
08_15	Åse Grøthe – Haraldsplass, HDS	Kvalitetssikring av pasientinformasjon til pasienter med tungpust	VID - Haraldsplass	kr 150 000
09_15	Kari Merete Henriksen Fredheim (HVL), Institutt for ergo, fysio og radiograf	Sammen om radiografstudenters læringsbytte - fokus på ekstern praksis i radiografutdanning	Brystdiagnostisk senter, Radiologisk avd. HUS, Senter for nukleærmedisin og PET-CT, Radiologisk avdeling, Helse Bergen	kr 250 000
11_15	Gry Sjøholt (HVL)	ePraksis - e-Læring for å øke kvaliteten på praksisstudiene	HUS og HDS	kr 300 000
12_15	Ragna Lind, Med.avd. (HUS)	Studenttilfredshet og praksisveiledning i Medisinsk avdeling	HVL og VID - Høgskolen Betanien	kr 315 000

3. Fordeling av utviklingsmidler i perioden 2015-2017

Alle prosjekter har vært toårige. For perioden ble det totalt delt ut **kr. 2 330 000**. Av disse fikk 8 prosjekt tildelt **kr. 2 030 000** i utviklingsmidler under ordinære tildeling. Prosjekt med prosjektnummer 12_15 har fått en strategisk tildeling av **kr. 300 000**. Størrelsen på total tildeling pr prosjekt varierte fra kr.165 000 til kr.350.000 (tabell 2).

Tabell 2 Oversikt over variasjon av tildelt beløp for 9 utviklingsprosjekter

Størrelse på tildelt beløp	Antall
kr. 350 000	x1
kr. 315 000	x1
kr. 300 000	x3
kr. 250 000	x1
kr. 200 000	x1
kr. 165 000	x1
kr. 150 000	x1

Halvparten av midlene (kr. 1 165 000) ble utbetalt i 2016. Prosjektene fikk tildelt andre halvpart av totalt tildelt beløp etter dokumentert tilfredsstillende framdrift og innlevert årsrapport i mai 2016. Årsrapportene ble godkjent av sekretariatet.

Det ble også satt av **kr. 320 000** til sekretariatsfunksjonen for perioden 2015-2017. Sekretariatet er tilknyttet FoU avdelingen i Helse Bergen. Totalsummen som ble brukt i forbindelse med utviklingsmidler summeres til **kr. 2 650 000**.

4. Fagkategori

Prosjektene for perioden 2015-2017 inkluderer flere faggrupper. Tabell 3 viser hvilke fagkategori prosjektleder representerer.

Tabell 3: Antall prosjekter pr fagkategori, 2015-2017

Fagkategori-prosjektleder	Antall
Sykepleie	6
Bioingeniør	1
Radiograf	1
Ergoterapi	1

Av 9 prosjekter ble fire ledet av prosjektleder fra foretakene og seks av høgskoleansatte (tabell 4).

Tabell 4: Oversikt over stillinger og institusjon for hver enkelt prosjektleder.

Stilling	Antall	Institusjon
Kreftsykepleier, M.Sc.	1	HDS
Psykiatrisk sykepleier	1	HUS
Ass. avdelings sykepleier	1	HUS
Fagsykepleier, PhD	1	HUS
Høgskolelektor	3	HVL
Førstelektor	1	HVL
Førsteamanuensis	1	HVL

5. Sluttrapporter 2017

Totalt inngår det ni sluttrapporter i denne faglige rapporteringen for 2015. Sluttrapporter ble innsendt til sekretariatet i løpet av mai/juni 2017. Prosjekt 07_15 og 09_15 søkte samarbeidsmøtet om utsettelse av sluttrapport. Disse ble sendt inn innen ny frist 31.12.18.

01_15: Prosjekt TOPS -Tidlig oppdagelse av psykose gjennom Informasjonsarbeid rettet mot ungdom og deres pårørende

Navn	Stilling	Arbeidssted	e-post
Prosjektleder:			
Camilla Burgess	Psykologspesialist	Helse Bergen, TOPS	camilla.burgess@helse-bergen.no
Kari Mjelde	Psykiatrisk sykepleier	Helse Bergen, TOPS	kari.margrethe.mjelde@helse-bergen.no
Prosjektmedlemmer:			
Astrid Borge (tom juni 2016)	Høgskolelektor	HiB	Astrid.Merete.Borge@hib.no
Ruth Marie Stensland Donovan (fom juni 2016)	Høgskolelektor	HiB	Ruth.Marie.Stensland.Donovan@hib.no

Sammendrag av prosjektet og oppnådde resultater

Mål/hensikt

Tidlig oppdagelse av psykose er viktig for bedret prognose. Informasjonskampanjer rettet mot allmenheten og utvalgte grupper er nødvendig for å oppdage ungdom i tidlige faser av psykoseutvikling. Målsetningen med prosjektet har vært å prøve ut og evaluere informasjonsstrategier rettet mot aldersgruppen 15 – 30 år samt deres pårørende. Et samarbeid med HiB bidrar til at studentene får økt kunnskap om sykdomsforebyggende arbeid. Studenter har gode aldersmessige forutsetninger for å utvikle informasjonsstrategier egnet for unge.

Metode

Studenter fra Institutt for sykepleie 3. studieår, har i fagemne «Helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid» hatt praksis i TOPS for planlegging og gjennomføring av informasjonskampanjer rettet mot ungdom og deres pårørende.

Praksisperioden for hver gruppe har hatt en varighet på 8 uker. Alle gruppene har deltatt regelmessig ved TOPS gjennom praksisperioden og har fått grundig innføring/undervisning i den faglige forankringen til Helse-Bergens TOPS-team, driften av teamet samt erfaring og forskningsbelegg for bruk av informasjonskampanjer i helseforebyggende arbeid. Studentene har også utarbeidet en sluttrapport for hver gruppe samt presentasjon av gruppearbeidet for medstudenter på en seminardag ved emneslutt.

Prosjektet var prosessorientert. Studentene har hatt frihet innenfor målet med prosjektet til å definere hva de ønsket å vektlegge av strategier parallelt med å overføre et delarbeid til neste gruppe.

Gjennomføring

Fase 1: Praksisperioden gjennomført i uke 36-44 i 2015. Studentene gjennomførte etter prosjektplanen innhenting av informasjon om bruk av informasjonskampanjer i helseforebyggende arbeid. Gruppen gjorde litteratursøk og hadde møte med

kommunikasjonsrådgiver ved Helse-Bergens kommunikasjonsavdeling. Tre av gruppens studenter hospiterte også ved oppdagelsesteamet TIPS i Helse-Stavanger som har lang og bred erfaring med informasjonskampanjer rettet mot ungdom og pårørende. Lanserte ideen om temakveld om psykose. Utarbeidet rapport til gruppe 2.

Fase 2: Praksisperioden ble gjennomført i uke 48-04 i 2015/16. Studentene videreførte fase 1 ved å fortsette planleggingen av en fagdag. Dette resulterte i en mer detaljert plan med nødvendige forberedelser til gjennomføringen av en temakveld på Kvarteret den 13. mars 2016. Utarbeidet rapport til gruppe 3

Fase 3: Praksisperioden ble gjennomført i uke 10-17 i 2016. Studentene videreførte arbeidet fra fase 2 med videre forberedelse og gjennomføring av temakvelden om TOPS på Kvarteret. Gruppen fikk også avtalt et radiointervju i NRK Hordaland om TOPS og psykose. Utarbeidet rapport til gruppe 4.

Fase 4: Praksisperioden for gruppe 4 ble gjennomført i perioden 36-43 i 2016. Gruppen planla, forberedte og gjennomførte informasjonsstrategier rettet mot fremmedspråklige studenter ved Fantoft studentby og studenter ved UiB.

Resultat

Fase 1: Gruppen utarbeidet en plan for en informasjonsstrategi basert på innhentet kunnskap og egne ideer. Gruppen skisserte en fagdag rettet mot lærere og lærerstudenter. Planen ble overført til neste gruppe for videreføring. Gruppen fikk også til et eget medieoppslag om TOPS med intervju av studentene i STUDVEST. Her fikk de presentert prosjektet samt fikk frem sentral informasjon om psykose, viktigheten av tidlig oppdagelse og TOPS teamet.

Fase 2: Gruppen utarbeidet detaljert plan for Temakvelden på Kvarteret samt planla og utførte en strategi rette mot sosiale medier for å markedsføre TOPS. De var i kontakt med populære ungdomsbloggere samt organisasjoner/foreninger med helsepersonell og studenter som målgruppe.

Fase 3: Gruppen stod for og arrangerte Temakveld på Kvarteret 13.mars 2016 samt fikk i stand et radiointervju i NRK Hordaland om TOPS og psykose og hadde informasjonsstand på Høyskolen i Bergen.

Fase 4: Studentene oversatte og utarbeidet en informasjonsbrosjyre om TOPS på engelsk som de distribuerte til alle beboere ved Fantoft studentby samt hadde en hel dag med stand på Studentsenteret hvor de delte ut informasjon til forbipasserende studenter.

Konklusjon

Rekruttering og gjennomføringen av prosjektet gikk veldig bra. Gruppene har fått prøve ut et bredt utvalg av ulike kommunikasjonskanaler med formål å spre kunnskap og informasjon om TOPS og tidlig tegn på psykose. I 2016 og første kvartal av 2017 opplevde TOPS en økning i antall henvendelser med ca. 30 % sammenlignet med årene 2012-2015 hvor tallene har vært jevne. Dette er interessant da det er i denne perioden gruppene gjennomførte sine prosjektperioder.

Formidling

1. Presentasjon av metode og formål med prosjektet for studentene i forbindelse med rekruttering til prosjektet ved HiB 18.08.15.
2. To dager avsatt til undervisning til hver studentgruppe ved oppstart av praksisperiodene (totalt 8 undervisningsdager).
3. Alle studentgruppene har presentert sitt gruppearbeid i plenum til medstudenter og ansatte ved emneslutt (egen seminardag).
4. Temakveld om TOPS på Kvarteret 13. mars 2016 kl. 16-19.
5. Engelskspråklige brosjyrer om TOPS utdelt på Fantoft Studentby (oktober 2016).
6. Stand på Studentsenteret ved UiB.

Samarbeid mellom praksisfelt og høyskole

Samarbeidet med HiB har vært godt helt fra starten av prosjektet. Vi har vært enige om den faglige kvalitetssikringen av prosjektet, rekrutteringen og oppfølgingen av studentene. Prosjektlederne ved TOPS har hatt ansvar for prosjektoppfølgning, den faglige kvalitetssikringen, undervisning og veiledning. Prosjektmedlem fra HiB har hatt ansvar for logistikk av studenter samt veiledning på studentpresentasjon og rapport. Utfordring har vært skifte av prosjektmedlem på slutten av prosjektperioden, dette hadde vært ønskelig med samme prosjektmedlem gjennom alle 4 periodene.

Studentinvolvering

Det var stor interesse for deltagelse i prosjektet blant studentene. Totalt 24 studenter fordelt på 4 grupper har deltatt i prosjektet. Alle studentgruppene viste stort engasjement og kreativitet i tilnærmelsen til prosjektet. De arbeidet både selvstendig og godt som team og det fremkom at de opplevde formålet med prosjektet meningsfylt.

02_15: Pasienter med hjertesvikt i palliativ fase; Sykepleiere og sykepleiestudenter kan bidra til økt livskvalitet og verdighet når livet går mot slutten

Navn	Stilling	Arbeidssted	e-post
Prosjektleder:			
Irene Instenes	Ass.avd.sykepleier	Hjerteavd post 1 og 2	irene.instenes@helse-bergen.no
Prosjektmedlemmer:			
Cathrine Gjeitsund	Spes.sykepleier	Hjerteavd post 1 og 2	Cathrine.gjeitsund@helse-bergen.no
Alette Svellingen	Høgskolelektor	Betanien sykepleierhøgskole	Alette.svellingen@vid
Nina Fålnun	Fag- og forskningssykepleier	Hjerteavdelingen	Nina.falun@helse-bergen.no

Sammendrag av prosjektet og oppnådde resultater

Mål/hensikt

Hjerteavdelingen er hvert år ansvarlig for praksisveiledning av sykepleiestudenter i 2. året ved VID Vitenskapelige høgskole avdeling Betanien (VID-Betanien). med et studentantall tilnærmet 28 pr år. Møte med den alvorlig syke pasienten er en naturlig men utfordrende del av studentrollen. Dette prosjektets formål var således:

- Å utvikle et helhetlig palliativt tilbud til pasienter med Hjertesvikt NYHA kl 3-4
- Å utvikle et opplæringsprogram i samarbeid mellom VID-Betanien og Hjerteavdelingen som aktivt involverer studenter i praksis

Metode

Prosjektet ble planlagt gjennomført ved utvikling av et undervisningsprogram og et e-læringsprogram. Undervisningsprogrammet ble utviklet høsten 2015, med utforming av en powerpoint-presentasjon i to varianter. En variant tilpasset sykepleierstudenter i 2 året og en variant tilpasset pleiepersonale ved Hjerteavdelingen post 1 og 2.

Presentasjonens innhold er to-delt og har fått tittelen «Livshjelp til det sviktende hjertet». En introduksjonsdel presenterer diagnosen hjertesvikt og en del omhandler palliasjon.

- 1) Hjertesvikt; Enkel patofysiologi – symptomer – observasjoner/tiltak – medikamentell behandling – invasiv/kirurgisk/«device – behandling».
- 2) Palliasjon; Definisjon av begrepet palliasjon – sykdomsforløpet til en palliativ pasient med hjertesvikt – identifikasjon av den palliative pasienten v/ hjelp av ESC-guidelines for hjertesviktbehandling – kartlegging ved hjelp blant annet av screening verktøy – ESAS-r skjema og Minisota Living With Heartfailure Questionare (MLHFQ). Behandling av den palliative pasienten - tilrettelegging og helhetlig oppfølging.

Vinter 2016 ble benyttet til utvikling av et E-læringsprogram som har fått tittelen «Palliativ omsorg for hjertesviktpasienter». Programmet samhandler med undervisningsprogrammet, men kan også gjennomføres uavhengig av dette. E-læringsprogrammet er bygget opp med 5 deler: Identifisering av pasienter for palliativ omsorg- kartlegging av symptomer- symptomlindring – samhandling – livskvalitet.

Gjennomføring

Prosjektet hadde oppstart høsten 2013. Våren 2014 var det sammenfattet et manus/arbeidsdokument som er grunnlaget for deler av E-læringsressursen (Bacheloroppgave/studentinvolvering). Senter for Nye Medier (HiB) har vært på LKB/KK og LKB (HUS) og filmet/fotografert ADVIA og CellDyn. Videre har Senter for nye Medier laget figurer, animasjoner og redigert film. Vi har hatt jevnlig prosjektmøter ved behov.

Resultat

Utarbeidelser av presentasjonen ble ferdigstilt desember -2015.

Undervisningsprogrammet har siden da vært presentert for personalet ved VID-Betanien, personalet ved Hjereteavdelingen post 1 og 2, og gjentatte ganger for sykepleiestudenter i 2-året ved VID - Betanien. Sist i 2017 med et halvdagsseminar. Undervisningsprogrammet har vært inkludert som en obligatorisk del av undervisningen ved høgskolen.

Palliativ måned ble arrangert ved Hjereteavdelingen post 1 og 2 desember 2015.

Målet med dette arrangementet var å sette fokus på tematikken palliasjon ved bruk av ulike virkemidler. Dette var også selve oppstarten av prosjektet ved posten.

Fagdager har vært gjennomført med sykepleiestudenter i praksisperioden ved Hjereteavdelingen. Denne har inneholdt temaer «Delirium i palliativ fase», «Livshjelp til det sviktende hjertet- (forelesningsutgaven)» og «Døden – ivaretagelse av den døde og de pårørende».

E-læringsprogrammet ble ferdigstilt og lagt i læringsportalen mai-2016. Kurset har vært gjennomført av alle 2-års sykepleiestudenter ved VID-Betanien. I tillegg er kurset blitt gjort obligatorisk for gjennomføring av personalet (også nyansatte) ved Hjereteavdelingen post 1

Konklusjon

Det har vært et spennende og interessant prosjekt. Personalet ved høgskolen, studentene og helsepersonalet ved posten har bidratt inn i prosjektet på en aktiv måte, og med dette representert en kulturendring. For studentene har prosjektet gitt en mulighet til fordypning i en sårbar pasientgruppe. Det å få tett veiledning i utfordringer knyttet til denne pasientgruppen, har gitt studentene en ekstra skoloring i sin utdanning. For Hjereteavdelingen post 1 og 2 har palliasjon, og ivaretagelsen av den palliative pasienten blitt et styrket fagområde i prosjektperioden. Samarbeidet med palliativt team har ført til økt kunnskap, bedret ivaretagelse av pasientene og skapt faglig trygghet i personalgruppen. Identifisering av den palliative pasienten er nå en rutinemessig prioritert oppgave. Tegn som gjentagende innleggelse i sykehus, forverring i tilstand (hvor medisinsk behandling ikke lenger gir ønsket effekt), ikke lenger aktuelt med bi-ventrikulær pacemaker eller hjertetransplantasjon, endring i funksjonsnivå med et betydelig

hjelpebehov og klinisk vurdert til å være i livets slutfase indikerer for oppstart av palliativ behandling. På denne måten sikres alle pasienter å få et godt og personlig tilrettelagt behandlingstilbud. Pasient og pårørende er aktivt deltakende i egen behandling og i beslutninger rundt tilrettelegging av hjelpetilbud i hjemmet. Videre samarbeides det også i forhold til hvilke fagpersoner som skal tilknyttes familien etter utskrivelse (hjemmesykepleie, fastlege, sosionom etc), og hvordan pasient og familie skal ivaretas i den siste fasen av livet.

Dette er et arbeid som også har bidratt positivt inn i legegruppen, hvor flere har engasjert seg spesielt i forhold til palliativ behandling. For hjemmeboende palliative pasienter med hjertesvikt, er det nå etablert et tilbud om oppfølging via Hjertesviktpoliklinikken. Oppsummert har prosjektet vært vellykket på flere områder!

Publikasjon

Navn forfatter	Tittel	Tidsskrift	Dato	Nr.	Sidetall
Gjeitsund, Cathrine	<i>Skal vi drive med palliasjon på en Hjerteravdeling</i>	Hjerterposten	Feb.2016	1	s.34-35

Formidling

Undervisningsprogrammet er blitt benyttet i undervisning til to kull med Trainee-Sykepleiere ved Haukeland Universitetssykehus, i desember 2016 og januar 2017. Da i tilpasset form til denne målgruppen. Det ble også her opplyst og oppmuntret til gjennomføring av e-læringsprogrammet i Hjertesvikt og palliasjon. Om ønskelig vil en slik undervisning kunne gjentas for kommende kull.

Deler av undervisningsprogrammet er integrert ved OK-programmet, et kompetansehevingsprogram for sykepleiere som skal jobbe ved intermediærenheter ved sykehuset. Programmet gjennomføres i regi av FoU-avdelingen, med undervisningen «Livets siste dager».

Undertegnede er nå også i et samarbeid med Bergen Kommune i prosjektet «Sammen om kompetanseheving – et 5 års prosjekt», som ressurs person innen fagfeltene hjertesvikt og palliasjon og delirium. Både undervisningsprogrammet og E-læringsprogrammet vil kunne ha en overføringsverdi ut i kommunehelsetjenesten. Målet er å styrke kunnskap om palliasjon og sikre pasientene en tilfredsstillende og verdig ivaretagelse på tvers av sektorer.

Samarbeid mellom praksisfelt og høyskole

Samarbeidet med Vid-Betanien har vært opplevd som både lærerikt og engasjerende. Alette Svellingen har vært prosjektmedarbeider, og en naturlig samarbeidspartner i forhold til planlegging og gjennomføring av prosjektet. Svellingen er studentansvarlig for 2. års sykepleierstudenter i praksis ved Hjerteravdelingen, og

således en stor ressurs inn i prosjektet. Hun har kommet med tilbakemelding og innspill både til undervisningsprogrammet og e-læringsprogrammet. Da spesielt i forhold til innhold og presentasjonsform, og ikke minst i forhold til egnethet til presentasjon for studenter på dette årstrinn. Lanseringen av prosjektet til øvrig personalgruppe ved Vid-Betanien viste også en genuin interesse både for prosjekt og ikke minst tematikk. Da prosjektet ble videreført nå i 2017, ble det umiddelbart positivt mottatt med oppsett av et halvdagsseminar ved høgskolen. På grunn av prosjektet har det vært naturlig å involvere seg i studentveiledningen på en annen måte enn tidligere. Gjennom undervisningen på høgskolen har gode kontakter både med praksislærer og studenter blitt knyttet. Denne kontakten har utviklet seg videre positivt inn i praksisfeltet.

Studentinvolvering

Studentene har vært interessert, engasjert og involvert i prosjektet. Imidlertid er mange av studentene ferske innen sykepleiefaget, og ikke alle har utbredt erfaring fra praksis. Prosjektet har gitt studentene en særskilt mulighet til å fordype seg i tematikken palliasjon. Ved å ha kontaktpersoner ved posten som er spesielt engasjert i dette fagfeltet, har naturlige allianser blitt etablert. Dette gjenspeiler seg i pasienttilnærmingen på posten, hvor ny kunnskap og kompetanse er blitt inkludert i pasientbehandlingen. En slik tilnærming har også satt fokus på pasientsikkerhet og vårt ansvar som helsepersonell til å ivareta enkeltpasienten og familien rundt pasienten. Palliasjon er basal sykepleie og behandling. Ved dette prosjektet har studentene fått nyttiggjøre denne kunnskapen til pasientens beste.

03_15: Simulering i ferdighetslaboratorier - hvilke muligheter kan det gi?

Et samarbeidsprosjekt mellom AIO utdanningene og praksis

Navn	Stilling	Arbeidssted	e-post
Prosjektleder:			
Tone Johnsgaard	Høgskolelektor/ Intensivsykepleier, MSc	Institutt for sykepleiefag, Klinisk master i sykepleie - fordypning i intensivsykepleie, Høgskulen på Vestlandet	Tone.Johnsgaard@hvl.no
Prosjektmedlemmer:			
Marit Vassbotten Olsen	Høgskolelektor, Anestesisykepleier, MSc.	Institutt for sykepleiefag, Klinisk master i sykepleie - fordypning i anestesisykepleie, Høgskulen på Vestlandet	Marit.Vassbotten.Olsen@hvl.no
Marit Hegg Reime	Førstelektor	Institutt for sykepleiefag, Bachelor utdanning og videreutdanning i gastrosykepleie, Høgskulen i Bergen	Marit.Hegg.Reime@hvl.no
Asgjerd Litlere Moi	Førsteamanuensis	Institutt for sykepleiefag, Klinisk master i sykepleie - fordypning i intensivsykepleie, Høgskulen på Vestlandet	Asgjerd.Litlere.Moi@hvl.no
Grethe Dávøy	Førstelektor	Institutt for sykepleiefag, Klinisk master i sykepleie - fordypning i operasjonssykepleie, Høgskulen på Vestlandet	Grethe.Davoy@hvl.no
Arvid Steinar Haugen	Fagsjef sykepleie; Phd	Kirurgisk Serviceklinikk, Helse Bergen	arvid.haugen@helse-bergen.no

Sammendrag av prosjektet og oppnådde resultater

Mål/ hensikt

Samarbeid mellom utdanning og praksisfelt til beste for pasient og pasientsikkerhet er viktig. Simulering er en metode som kan bidra til å utvikle denne kompetansen. Hensikten med prosjektet vært å undersøke hvilke muligheter simuleringssamarbeid i de nye ferdighetslaboratoriene kan gi for høgskolen og praksisfeltet.

Metode

Prosjektet har benyttet et kvalitativ design, med en tilpasset form for aksjonsforskning. Det er blitt benyttet flerstegs - fokusgruppeintervju og simulering til produksjon av data.

Deltagere i prosjektet har vært fagsykepleiere fra de aktuelle praksisfeltene – anestesi, intensiv og operasjon (AIO), og lærere og studenter fra Mastergradstudiet i klinisk sykepleie med spesialisering i anestesi-, intensiv- og operasjonssykepleie. Sammen har vi utforsket hvilke muligheter simulering gir.

Gjennomføring

Høst 2015:

- Prosjektet forberedes
- Det planlegges inn i arbeidsplaner for de ansvarlige fra Høgskulen på Vestlandet (HVL).

Vår 2016:

- Det ble avholdt et informasjonsmøte med ledelsen og seksjonsledere fra Kirurgisk Serviceklinikk, Helse Bergen.
- Nødvendige tillatelser ble innhentet. Prosjektet ble meldt til NSD, og nødvendig tillatelse ble mottatt 27.04.16. Prosjektet har prosjektnr 48213 hos NSD.
- Rekruttering av deltagere er gjort opp mot klinikken, og mottatt liste over fagsykepleiere som har sagt seg villig til å delta. Kontaktet dem med informasjon om prosjektet

24.05.2016 Gjennomført Fokusgruppeintervju 1

- Etablert arbeidsgruppe med representanter fra deltagerne KSK, prosjektleder, og prosjektmedarbeider HVL.
- Forberedt simuleringstrening sammen med arbeidsgruppen - laget scenario, implementert på anestesi, - operasjon og intensivlaboratoriene

01.06.2016 Gjennomført Simulering med alle deltagere

Høst 2016:

- Foreløpig analyse av funn og oppsummering av data, før fokusgruppeintervju 2

30.08.2016 Gjennomført Fokusgruppeintervju 2

- Rekruttering av studenter til simulering på de ulike seksjonene
- Samarbeid med deltagere fra seksjonene om forberedelse av simulering og utarbeidelse av case

27.09.2016 Gjennomført Simulering Seksjon 1

28.09.2016 Gjennomført Simulering Seksjon 2

Vår 2017:

- Rekruttering av studenter til simulering sammen med deltakere fra seksjon 3
- Samarbeid med deltagere fra seksjon 3 om forberedelse av simulering og utarbeidelse av case

09.03.2017 Gjennomført Simulering Seksjon 3

- Rekruttering av studenter til simulering sammen med deltakere fra seksjon 4

- Samarbeid med deltager fra seksjon 4 om forberedelse simulering og utarbeidelse av case

16.05.2017 Gjennomført Simulering Seksjon 4
Foreløpig analyse av funn og oppsummering av data, før fokusgruppeintervju 3.
29.05.2017 Gjennomført Fokusgruppeintervju 3

Resultat

Prosjektet har så langt synliggjort at samarbeid mellom praksisfelt og høyskole er nyttig og oppleves positivt. Deltagerne fra praksis erfarte at de fikk metodekunnskap opp mot simulering som de manglet tidligere. Spesielt diskusjoner rundt /trening på debrifing var verdifullt. Det er viktig å sette læringsmål og holde fast ved disse gjennom simuleringen, for å nå det planlagte læringsutbytte. Når studentene var deltager i simuleringen ble det synlig for sykepleierne at nye teamdeltakere krever en annen form for kommunikasjon, enn når «godt kjente» jobber sammen. Studentene erfarer at samarbeidet bringer den praksisnære kunnskapen inn i simulering på en annen måte. Ved at alle hadde sine egentlige roller, oppleves simuleringen mer realistisk i motsetning til når de bare trener studenter sammen.

Konklusjon

Foreløpig konklusjon er at det er nyttig å simulere sammen og vi ser at det er mulig å utvikle samarbeidet på dette området videre.

Formidling

Tone Johnsgaard:

16.02.2016: Presentasjon for klinikkledelsen og seksjonslederne i Kirurgisk Serviceklinikk (KSK) som informasjon om prosjektet

Tone Johnsgaard:

18.05.2016: Presentasjon av prosjektet i samarbeidsmøte med SimArena og representanter fra Søndersjukhuset /Karolinska Institutet; Stocholm, iht forskningssamarbeid om simulering.

Tone Johnsgaard og Marit Vassbotten Olsen:

NOKIAS september 2016: Nordisk Konferanse for anestesi, - og intensivsykepleiere. Antatt forelesning med tittel: *Possibilities with simulation - in education and practice.*

Tone Johnsgaard:

23.05.2017: Presentasjon av prosjektet for Forskningsgruppen for Utdanning i Helse, - og Sosialfag ved Høgskulen på Vestlandet (HVL).

Samarbeid mellom praksisfelt og høyskole

Samarbeidet med HB ved Kirurgisk Serviceklinikk (KSK) har fungert godt. I starten fikk vi tilbakemelding fra seksjonslederne om at dette prosjektet ble sett på som nyttig og inspirerende, og de var positive til å rekruttere deltager fra sine respektive seksjoner.

Fagsjef sykepleie Arvid Haugen, har vært en god samarbeidspartner inn i prosjektet og opp mot seksjonslederne. Det har vært lett å rekruttere deltagere, men oppmøte vært ujevnt. Samarbeidet med fagsykepleierne har vært svært positivt og nyttig for begge parter.

Etter første fokusgruppe måtte en seksjon melde seg av prosjektet iht arbeidsmengde.

Prosjektet er blitt forsinket iht første tidsoppsett fordi det var vanskelig for deltagerne å få gjennomført avtaler iht. egen drift i avdelingen. Vi så det som viktig å få fullført den oppsatte prosjektplanen / aktivitetene, og valgte derfor å vente / utsette til deltagerne kunne møte opp. Siste fokusgruppemøte ble derfor gjennomført 29.05.17, men også her ble det dessverre stort frafall.

Studentinvolvering

Studenter fra Master i klinisk sykepleie, spesialisering i anestesisykepleie, intensivsykepleie eller operasjonssykepleie (AIO), har vært involvert i prosjektet i form av deltagelse på simulering sammen med deltagerne fra praksisfeltet. Prosjektet har totalt involvert 14 studenter fordelt på AIO.

I debriefing og oppsummeringer i forbindelse med simuleringene har gruppene kunnet utveksle opplevelser og erfaringer, og begge parter gir uttrykk for at denne type samarbeid er positivt og nyttig.

04_15: Utdanning av fasilitatorer i simuleringslæringsmetodikk. En metode for å fremme samarbeidslæring og styrke pasientsikkerheten.

Navn	Stilling	Arbeidssted	e-post
Prosjektleder:			
Marit Hegg Reime	Førstelektor	Institutt for sykepleiefag, HVL	mhr@hvl.no
Prosjektmedlemmer:			
Marit Breivik	Høgskolelektor	Institutt for sykepleiefag, HVL	Marit.breivik@hvl.no
Fred Ivan Kvam	Førsteamanuensis	Institutt for sykepleiefag, HVL	Fred.ivan.kvam@hvl.no
Guttorm Brattebø	Seksjonsoverlege	Kirurgisk Service klinikk, Helse Bergen	Guttorm.brattebo@helsebergen.no
Janecke Merethe Engeberg	Msc, Anestesi-sykepleier	Ferdighetscenteret/ Kirurgisk Service Klinikk, Helse Bergen	Janecke.engeberg@helsebergen.no
Tone Johnsgaard	Høgskolelektor	Institutt for sykepleiefag, HiB	Tone.johnsgaard@hvl.no
Astrid Forstrønen	Høgskolelektor	VID, Betanien	Astrid.forstronen@vid.no
Linda Øye	Høgskolelektor	VID, Haraldsplass	Linda.oye@vid.no

Sammendrag av prosjektet og oppnådde resultater

Mål/ hensikt

Helsetjenesten utvikler seg til å bli mer og mer kompleks, noe som krever god kunnskapsbakgrunn, medisinsk-teknisk kompetanse, evne til problemløsning, beslutningstaking og teamsamarbeid. Stortingsmelding 13; Utdanning for velferd-Samspill i praksis, vektlegger viktigheten av tverrprofesjonell kompetanse for å få god kvalitet på pasientbehandling. Morgendagens helsetjenester vil i enda større grad kreve fagfolk som fungerer godt i team når man skal behandle pasienter. Simulering er en pedagogisk metode der deltakerne kan få praktisert og anvendt alle disse kompetansene ved å trene på virkelighetsnære situasjoner de kan møte i yrkessammenheng. For å gjennomføre simuleringstrening av høy kvalitet kreves opplæring av fasilitatorer i denne metodikken. De tre helsefaghøgskolene i Bergen har i samarbeid med Helse Bergen utviklet et tre dagers fasilitatorkurs i simuleringsmetodikk. Kurset vektlegger i stor grad praktisk trening i fasilitatorrollen. Deltakerne på kurset gjennomfører simuleringstrening på egen arbeidsplass før siste kursdag. Fasilitatorkurset vil gjøre ansatte ved høgskolene og på sykehuset i stand til å ta i bruk denne pedagogiske metoden i opplæringsøyemed.

Metode

Opplæringen vektlegger fasilitatorrollen innen simuleringsmetodikk og det pedagogiske fundamentet som ligger til grunn for denne metodikken. Deltakerne bevisstgjøres på forskjellen mellom å være fasilitator og å være instruktør. Fasilitatoren er den som veileder deltakerne gjennom simuleringen og som leder diskusjonen og refleksjonen etter scenariotreningen. Simulering kan være en metode

som kan oppleves ubehagelig, da den enkeltes kunnskaper og ferdigheter synliggjøres. Det er fasilitatorens ansvar at alle deltakerne skal oppleve å lykkes.

Gjennomføring

Kurset er en blanding av teori i plenum og praktisk øvelse i grupper. I de praktiske øvelsene trener deltakerne på generelle akuttmedisinske scenarier med fokus på ABCDE og trygg medikamenthåndtering. Den praktiske treningen er nødvendig for å gi situasjoner for pedagogisk trening og fasilitering. Deltakerne får kompetanse i å utarbeide læringsmål og scenarier som kan være aktuelle på egen arbeidsplass. I forkant av 3. kursdag, skal deltakerne ha gjennomført simuleringstrening på egen arbeidsplass slik at erfaringene kan diskuteres på kursets siste dag. Kurset gir deltakerne kompetanse i å lede simuleringsovelser på egen arbeidsplass.

Resultat

Det er gjennomført 4 kurs med til sammen 68 deltakere. Kursene evalueres svært godt, der det spesielt trekkes frem at arbeidsmetodene egner seg svært godt for kompetansebygging for både studenter og kollegaer på egen arbeidsplass, der hovedmålet er å styrke kvalitet i pasientbehandling.

En survey er sendt ut for å kartlegge i hvilken grad deltakerne etter gjennomført kurs får benyttet simulering på egen arbeidsplass som ledd i opplæring og kvalitetsutvikling. Resultater viser at 85 % hadde fått gjennomført simuleringstrening i etterkant av kurset. Imidlertid var det en større andel av lærere fra høgskolene (44%) som hadde fått gjennomført simulering mer enn 2 ganger årlig, sammenlignet med ansatte på sykehuset (25%).

Konklusjon

Det unike ved dette fasilitatorkurset sammenlignet med lignende kurs, er at deltakerne må gjennomføre simuleringstrening på egen arbeidsplass og komme tilbake og legge frem erfaringene på siste kursdag. Dette er et av suksesskriteriene ved kurset, og deltakerne gir tilbakemelding på den viktige erfaringen dette gir for å kunne implementere metoden på egen arbeidsplass.

Internettlink til artikkel eller annen publikasjon

Klare for simuleringsslæring:

<http://allmenningen.hib.no/aktuelt/nyheter-ahs/2012/klare-for-simuleringslaring/>

Formidling

Kurset er presentert på følgende konferanser:

BEST nettverkskonferanse 4-6. november 2013. Erfaringer med fasilitatorkurs i simuleringmetodikk. Presentasjon ved Marit Hegg Reime.

Nettverkskonferanse i medisinsk simulering som arrangeres av Høgskolen Betanien 17-18.juni.2015. Presentasjon ved Marit Hegg Reime.

Det arbeides med en artikkel om kurskonseptet og innholdsanalyse av evalueringer av kurset.

Samarbeid mellom praksisfelt og høgskole

Det har vært et svært fruktbart samarbeid mellom Høgskolen i Bergen, Betanien Diakonale Høgskole, Haraldsplass Diakonale Høgskole og Helse Bergen. Prosjektgruppen innehar kompetanse på ulike felt, som har vært nyttig og nødvendig for å utvikle et godt kurs. Prosjektet har arbeidet etter aksjonslæring som metode, noe som har bidratt til at alle er likeverdige parter i gruppen.

Det har også vært nyttig å bygge på Guttorm Brattebø sine erfaringer med å arrangere fasilitatorkurs i regi av BEST stiftelsen, der traumeteam trener sammen for å bedre pasientsikkerheten.

Studentinvolvering

Kursdeltagerne har som del av kurset gjennomført simuleringstrening på egen arbeidsplass. Målgrupper for deltakerne har vært både ansatte i spesialisthelsetjenesten og studenter ved høgskolene.

Kursevalueringer viser at følgende aspekter ved kurset har deltakerne hatt spesielt utbytte av:

- Bevisstgjøring av læringsmål/forventet læringsutbytte.
- Fokuset på struktur i rollen som fasilitator – holde fokus på at det er deltakerne som skal diskutere.
- Bruk av ISBARR (identification, situation, background, assessment, recommendation, repeat back) ved rapport.
- Nyttig med fremlegg 3. kursdag, lærte mye av de andres deltakernes erfaringer.
- Måtte sette seg godt inn i teorien bak simuleringsmetodikk som metode når en selv skulle fasilitere.
- Veldig nyttig med såpass mange simuleringer som 8 og likevel fikk vi jo ganske mye teori. Følte meg godt forberedt til å utføre simuleringstrening i min avdeling.
- God læring i å bli filmet.

07_15: Veiledning og læring i praksis (årsrapport)

Navn	Stilling	Arbeidssted	e-post
Prosjektleder:			
Sidsel Kaland	Høgskolelektor, ergoterapi	Høgskulen på Vestlandet (HVL)	ska@hib.no
Prosjektmedlemmer:			
Unni Vågstøl	Førstelektor, utdanningsleder fysioterapi	HVL	
Else Sterndorff	Avdelingssjef, fysioterapi	Haukeland Universitetssykehus (HUS)	
Bodil Helene Stokke	Avdelingssjef, ergoterapi	HUS	
Bente Frisk	Spesialfysioterapeut /PhD	HUS/HVL	
Jorunn Ellingsen	Seksjonsleder, spesialergoterapeut	HUS	
Torunn Urnes Meyer	Spesialfysioterapeut	HUS	
Therese Gjerde	Spesialergoterapeut	HUS	
Åshild Eldøy	Høgskolelektor	HVL	
Birte Hannestad	Spesialfysioterapeut	HUS	
John Wrigglesworth	Ergoterapeut	HUS	
Susanne Grødem Johnson	Høgskolelektor, utdanningsleder ergoterapi	HVL	
Caroline Eknes Lie	Fysioterapistudent	HVL	
Malik Beglerovic	Ergoterapistudent	HVL	

Sammendrag av prosjektet og oppnådde resultater

Mål/ hensikt

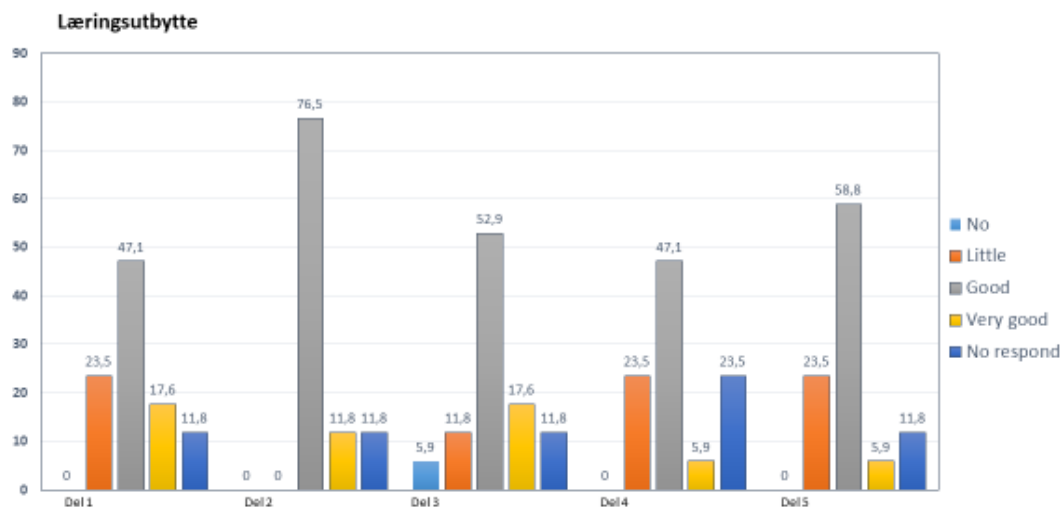
Ved å utvikle tjenlige hjelpemidler, har prosjektet hatt som mål å legge til rette for at ergo- og fysioterapistudenter får høyt læringsutbytte av praksisstudiene ved HUS. Det vises til rapport som ble sendt 31.05.2017.

Metode

Både prosjektgruppen og de 3 arbeidsgruppene har fulgt den utvidede prosjektplanen som ble lagt for høsten 2017.

Resultat

- a) *Gruppe a: e-læringskurs i veiledning for praksisveiledere*
Kurset ble evaluert av veileder våren 2017 med følgende læringsutbytter:

Små videoer er laget som innledning til hver kursdel. Kurset er lagt i læringsplattformen Canvas og vil bli publisert via HVL sin hjemmeside. Grunnet sykdom blant tekniske støttepersoner er ferdigstillingen noe forsinket. Det er realistisk å anta at kurset vil være tilgjengelig i første halvdel av januar 2018. Det har vært krevende å bestemme hvilken programvare kurset skulle produseres i og hvilken læringsplattform som skulle benyttes.

Gruppe b: praksisforberedende e-læringskurs for studenter på HUS.

Kurset ligger i Læringsportalen på HUS. Kvalitet på stillbilder er forbedret, etterspurt informasjon er tilføyd.

Gruppe c: Pool av læringsituasjoner

Dessverre har prosjektet ikke maktet å få sortert og kvalitetssikret alle læringssituasjonene. Ny og bedre mal er utarbeidet for å lette bruken både på HUS og HVL. Arbeidet vil fortsette utover prosjektperioden.

Høsten 2017 har det vært én praksisperiode på HUS. De kliniske veilederne har hatt 3 gruppeveiledninger med Sidsel Kaland. Tilbakemeldingene er at denne veiledningen er svært nyttig.

Formidling

E-læringskurset for veiledere har vært presentert via en poster på ENOTHE: European Network of Occupational Therapists in Higher Education i Zagreb i oktober 2017. Det er også blitt presentert via muntlig fremlegg på Norsk Kongress i Ergoterapi i Trondheim, november 2017 og på ledersamling for fysioterapiledere i spesialisthelsetjenesten i Trondheim, september 2017. På de respektive veilederseminarene for ergoterapi- og fysioterapiveiledere, er veilederkurset presentert.

Samarbeid mellom praksisfelt og høgskole

Samarbeidet mellom HUS og HIB har fungert godt. Deltakerne i de ulike gruppene har fordelt oppgaver seg imellom og arbeidet er i all hovedsak blitt gjennomført etter de frister gruppene selv har satt. Alle prosjektdeltakerne (unntatt en studentrepresentant som er blitt ferdig med studiene og ikke så noen tidsmessig mulighet til å være med i prosjektet) har deltatt høsten 2017.

Studentinvolvering

En (nå tidligere) fysioterapistudent har deltatt i arbeidsgruppe b. Det er hennes stemme som høres på e-læringskurset for studenter. Vi så det som lite hensiktsmessig å invitere inn nye studenter for det siste halve året.

08_15: Kvalitetssikring av pasientinformasjon til pasienter med tungpust

Navn	Stilling	Arbeidssted	e-post
Prosjektleder:			
Kjersti Solvåg	Kreftsykepleier/ Master i kunnskapsbasert praksis	Sunniva senter, Haraldsplass Diakonale Sykehus (HDS)	<a href="mailto:Kjersti.solvag@haraldspl
ass.no">Kjersti.solvag@haraldspl ass.no
Prosjektmedlemmer:			
Åse Grøthe	Kreftsykepleier/ Master i klinisk helsearbeid	Sunniva senter, HDS	
Sidsel Ellingsen	Fagansvarlig videreutdanning i palliativ sykepleie/ Førsteamanuensis	VID vitenskapelige høgskole	
Ragnhild Tvedt Sekse	Sykepleier/ Førsteamanuensis	VID vitenskapelige høgskole	
Prosjektleder:			
Kjersti Solvåg	Kreftsykepleier/ Master i kunnskapsbasert praksis	Sunniva senter, Haraldsplass Diakonale Sykehus (HDS)	<a href="mailto:Kjersti.solvag@haraldspl
ass.no">Kjersti.solvag@haraldspl ass.no

Sammendrag av prosjektet og oppnådde resultater

Tungpust er et av de vanligste symptomene ved langtkommet, alvorlig sykdom. Forskning har vist at mer enn 90 prosent av pasienter med alvorlig lungesykdom, mer enn 50 prosent med inkurabel kreftsykdom og 50 prosent med hjertesvikt plages med pustebesvær.

Sunniva senter har oversatt fem brosjyrer fra Cambridge University Hospital som omhandler viktige tiltak for lindring og mestring av tungpust. Brosjyrene benyttes som et supplement til undervisning og veiledning av pasienter. I et samarbeid mellom Videreutdanning i palliativ sykepleie ved VID vitenskapelige høgskole og Sunniva senter ved Haraldsplass Diakonale Sykehus, har vi kartlagt brukererfaringer med brosjyrene som grunnlag for evaluering og revidering.

Mål/ hensikt

Formålet med prosjektet har vært todelt:

- Brukernes erfaring med brosjyrene som et nyttig tiltak for mestring av tungpust er evaluert.
- Studentene har fått økt kunnskap om og erfaring med symptomet tungpust og hvordan pasienter forstår og nyttiggjør seg skriftlig pasientinformasjon. Studentene har fått innblikk i, og erfaring med bruk av spørreskjema og brukermedvirkning i kvalitetssikringsarbeid.

Prosjektet har også bidratt til å styrke samarbeidet mellom høgskole og praksis i kliniske fagutviklingsprosjekt.

Metode

Innsamling av brukererfaringer ved hjelp av intervjuguide/spørreskjema.
Undervisning og arbeidskrav for studentene knyttet til prosjektet.
Fokusgruppeintervju med studenter som har hatt praksis ved Sunniva senter.

Gjennomføring

I prosjektperioden har studentene hatt praksis på Sunniva senter. De har deltatt i rekruttering og gjennomføring av datainnsamling ved hjelp av en intervjuguide. Som en del av studiekrevet har studentene laget undervisningsopplegg med tilhørende fagnotat i forhold til symptomlindring. Studentene har undervist medstudenter eller kollegaer på egen arbeidsplass.

Det er gjennomført to fokusgruppeintervju av studentene som har deltatt i prosjektet. Disse er transkribert og analysert av prosjektmedarbeidere fra høghskolen.

Prosjektgruppen utarbeidet forslag til reviderte brosjyrer med bakgrunn i innsamlede data fra brukerne og oppdaterte versjoner av originalmaterialet. Forslag til reviderte brosjyrer har vært på høring hos referansegruppen og styringsgruppen til prosjektet.

Resultat

Tilbakemeldingene fra brukerne har medført endringer i alle fem brosjyrene. Reviderte brosjyrer er godkjent av fagsjef og publisert i sykehusets kvalitetshåndbok og på sykehusets internettside <https://www.haraldsplass.no/helsefaglig/sunniva-senter>.

Analysen fra fokusgruppeintervjuene med studentene viser at studentene opplevde at brosjyrene har stor nytteverdi både for pasienter og pårørende. Studentenes oppfatninger er at brosjyrene bør introduseres tidligere i sykdomsforløpet. Brosjyrene kan være selvforklarende og ligge tilgjengelig for alle. Ved direkte utdeling er det behov for en introduksjon. Studentenes erfaringer er at brukermedvirkning var med å kvalitetssikre innholdet i brosjyrene. Deltagelse i prosjektet har vært motiverende for læring og studentene har fått anvendbar kunnskap som de har videreformidlet.

Konklusjon

Brosjyrene er revidert med bakgrunn i brukernes tilbakemeldinger. Prosjektet har gitt deltagerne økt kunnskap om brukermedvirkning og verdifulle erfaringer i samarbeid mellom høghskole og praksis.

Studentene har fått økt kunnskap om mestring av tungpust og erfaring i prosjektgjennomføring.

Publikasjoner

Det var opprinnelig planlagt to publikasjoner. Prosjektet fikk kun tildelt halvparten av midler det var søkt om. De økonomiske rammene har derfor ikke gitt mulighet for å arbeide med publisering av resultat. I tillegg var det færre studenter i praksis og utfordringer med inklusjon av palliative pasienter. Det er derfor mer realistisk å planlegge en fagartikkel i etterkant av prosjektperioden.

Formidling

Foreløpige resultater og erfaringer fra prosjektet ble presentert med en poster på landskonferansen i palliasjon i Stavanger september 2016 og på regionsamling i

palliasjon for Helseregion Vest vår 2017. Det er sendt inn et abstract til landskonferansen i kreftsykepleie i Ålesund i september 2017.

Studenter som har vært aktivt med i prosjektet vil bli forespurt om å dele av sine erfaringer til fremtidige studenter.

Samarbeid mellom praksisfelt og høgskole

Prosjektgruppe, referansegruppe og styringsgruppe har hatt medlemmer fra begge institusjonene. Prosjektgruppen har hatt jevnlige møter i perioden. Dette har bidratt til å sikre fremdrift og nødvendige justeringer av prosjektet. Den største utfordringen har vært at det har vært færre studenter i praksis ved Sunniva senter enn opprinnelig planlagt. Prosjektmedarbeidere ved Sunniva senter har derfor gjennomført en større del av datainnsamlingen enn planlagt.

Med mål om at praksisfeltet skulle lære seg bruk av kvalitative metoder i praksis, var det planlagt at fokusgruppeintervju skulle gjennomføres i samarbeid mellom institusjonene. Det ble imidlertid vurdert som uheldig at de samme sykepleierne som hadde deltatt i prosjektintervjuene sammen med studentene også skulle delta i fokusgruppeintervjuene. Intervjuene ble derfor gjennomført av prosjektmedarbeidere fra høgskolen. Metode, analyser og resultater er blitt beskrevet og diskutert i prosjektgruppen for å ivareta gjensidig læring. Samarbeidet har vært både lærerikt og meningsfullt.

Studentinvolvering

Studentene har vært veldig engasjerte og motiverte. De har vurdert aktuelle informanter for inklusjon og gjennomført intervju sammen med prosjektleder eller prosjektmedarbeider. Studentene har også erfart at det er utfordringer med inklusjon av palliative pasienter i forskning og prosjekt, som følge av pasientgruppens raske endring i helsetilstand. Dette har i flere tilfeller medført at planlagte intervju har måttet utgå. Disse situasjonene har likevel bidratt til viktige refleksjoner rundt brukerinvolvering.

Alle studentene som deltok i prosjektet er entydig i forhold til nytteverdien av brosjyrene for pasientene og deres pårørende. I tillegg til å få erfaring med prosjektgjennomføring fikk studentene også en utvidet innsikt i tungpust som symptom og mestring av dette.

09_15: Sammen om radiografstudenters læringsutbytte (årsrapport)

Navn	Stilling	Arbeidssted	e-post
Prosjektleder:			
Kari Fredheim	Høgskolelektor	Høgskolen i Bergen	kmhf@hib.no
Prosjektmedlemmer:			
Bergliot Strøm	Høgskolelektor	Høgskolen i Bergen	Bergliot.Strom@hib.no
Andrea Oldenborg,	Seksjonsleder	Brystdiagnostisk senter, HUS	andrea.oldenborg@helse-bergen.no
Marianne Midtsæter	Radiograf	Brystdiagnostisk senter, HUS	marianne.midtseter@helse-bergen.no
Jostein Freid	Avdelingsradiograf	Senter for nukleærmedisin og PET-CT, HUS	jostein.ingvar.adam.frid@helse-bergen.no
Anne Kristine Molvik Vines	Radiograf	Senter for nukleærmedisin og PET-CT, HUS	anne.kristine.molvik@helse-bergen.no
Bente Linn Kjeilen Eriksen	Student	Høgskolen i Bergen	Beneri81@icloud.com
Helene Solheim	Student	Høgskolen i Bergen	solheim.helene@gmail.com

Sammendrag av prosjektet og oppnådde resultater

Mål/ hensikt

Formålet med prosjektet var å bedre og kvalitetssikre samarbeid mellom praksissted og radiografutdanningen gjennom fokus på læringsutbytte for praksisstudier i radiografi samt å forberede studentene til praksis.

Metode

Prosjektgruppen har kartlagt informasjonsflyten, utviklet nye læringsutbytter og vurderingsskjema til bruk i praksisstudiene og laget maler til informasjon til student fra praksis. Det er innhentet tilgjengelige e-læringskurs og relevante videoer som presenteres på en hjemmeside/praksisblogg hvor all informasjon om praksis e, samt laget en film. En survey ble gjennomført for å evaluere vurderingsskjema og tilhørende læringsutbytter. I tillegg gjennomført vi et fokusgruppe intervju av 4 studenter som bruket praksisbloggen i forberedelse til praksis.

Gjennomføring

Mål 1: *Dokumentere og evaluere samarbeidsflyt (kommunikasjonslinjer) både administrativt og faglig høyskole vs praksissted*

Vi kartla informasjonsflyten ut ifra; studenten sitt synspunkt, klinikken ved praksisansvarlig og avdelingsradiograf samt høgskolen ved høgskolelektor og praksisansvarlig. Resultatene ble presentert i et administrativt og faglig årshjul (vedlegg1).

Mål 2: Øke studentens forberedelse til praksis.

Samle all informasjon til student på et sted; <http://blogg.hvl.no/radiografipraksis/>
Det ble utarbeidet en mal for hvordan de ulike praksisstedene skal presentere seg på nettsiden samt hva som forventes av student i praksis og hva studenten skal forberede seg på til praksis.

Mål 3: Å operasjonalisere utdanningens læringsutbytte for praksis og vurdere det opp mot praksisstedets muligheter for å tilrettelegge for gitte læringsutbyttebeskrivelser. Dette for å sikre at studenten gis muligheter til definert (og entydig) læringsutbytte.

Det ble gjennom workshops hvor det ble utarbeidet læringsutbyttebeskrivelser til praksisstudier ved mammografi- og nukleærmedisin. Gjennom arbeidet ble det tydelig for prosjektgruppen at en revidering av vurderingsskjemaet var nødvendig.

Mål 4: Vurdere i hvilken grad studentenes kompetanse etter endt praksis er i tråd med gjeldende læringsutbytte.

I surveyen ble veileder utfordret på om de nye vurderingsskjemaenemålte aktuell sluttkompetanse etter at læringsutbyttene var blitt operasjonalisert. Nødvendige endringer vil bli korrigert i videre arbeid med vurderingsskjemaene.

Mål 5: Tydeliggjøring av tverrprofesjonell samarbeidslæring (TPS) i praksis.

TPS har blitt tydeliggjort på praksisbloggen med en egen side og etterspørres i ulike arbeidskrav studentene gjennomfører i praksisstudiene sine.

Resultat

Mål 1:

Administrative utfordringer; uryddige og utydelige kommunikasjonslinjer.
Faglige utfordringer; forberedelser til praksis ift. forventninger til/av student og veileder, diffuse og manglende forståelse av læringsutbyttebeskrivelsene, misnøye med vurderingsskjema.

Resultatene ble bearbeidet og implementert i praksisbloggen.

Mål 2:

Fire studenter ble invitert til å bruke praksisbloggen som forberedelse til praksis.
Studentene evaluerte praksisbloggen svært godt (se vedlegg 2)

Mål 3:

Utarbeidet nye læringsutbytter for praksis ved nukleærmedisin og mammografi samt nye vurderingsskjema som ble tatt i bruk oktober 2017.

Mål 4:

Surveyen viste at både studenter, veiledere og kontaktlærere var tilfreds med det nye skjemaet og at læringsutbyttene i praksis var relevante og mulig å vurdere studentene etter. Sammendrag av survey er vedlagt (vedlegg 3)

Mål 5:

TPS er tydeliggjort i praksisblogg med egen side samt i arbeidskrav i praksis.

Konklusjon

En systematisk kartlegging av de administrative og faglige utfordringer førte til positive endringer i administrative rutiner og mål om å samle all informasjon til studentene og praksis om praksisstudiene på et sted. Det er nå tydelig hva som forventes av studentene før praksisstart og i selve praksisstudiene.

Publikasjon

Navn forfatter	Tittel	Tidsskrift	Dato	Nr.	Sidetall
Rosenvinge SK., Starke ID.	<i>Improving care for patients with dysphagia</i>	Norsk tidsskrift for ernæring	Nov. 2005	31	16-32

Annen formidling

- Presentasjon av praksisblogg; Radiografi i Praksis
- Helse Fonna, Haugesund sykehus, radiologisk avdeling, januar 2017
- Helse Bergen, Haukeland Universitetssykehus, radiologisk avdeling, januar 2017
- Veilederseminar for radiografer, campus Bergen, april 2017
- Helse Stavanger, Stavanger Universitetssykehus, radiologisk avdeling, september 2017
- Helse Stavanger, Stavanger Universitetssykehus, Stråleterapi, september 2017
- Nasjonalt lærerseminar, Bachelor i radiografi, Campus Bergen, oktober 2017
- Helse Bergen, Haukeland Universitetssykehus, radiologisk avdeling, november 2017

Samarbeid mellom praksisfelt og høgskole

Prosjektgruppen hadde første møte 9. juni 2015. I starten av prosjektet hadde vi 2 timers planleggingsmøter. Senere ut i prosjektfasen var vi samlet til Workshop, totalt i 14 dager. Det har i perioder vært utfordrende å finne felles tid til å møtes. I ettertid ser en at samlinger over flere dager kunne vært et bedre alternativ.

Alle dokumenter, referater og for prosjektet ble lagt på Its Learning, hvor alle deltagerne hadde lese og skrive tilgang.

Det har vært stor entusiasme, gode diskusjoner og ønske om å bidra inn i prosjektet blant alle i prosjektgruppen. Samarbeidet har funger svært godt og bidraget jevnt fordelt med hovedansvar på prosjektleder.

Studentinvolvering

Det har vært to studenter fra R14 med i prosjektet. Studentene har bidratt i stor grad. De har formidlet sine synspunkter og erfaringer hvordan det er å være student i praksis. Hva de ønsker mer informasjon om, hva de er tilfreds med og hva de ønsker å være mer forberedt på i forhold til praksis. Dette er erfaringer vi var avhengig av å få med i prosjektet. Studentene har også gått til sitt kull for å innhente synspunkter fra sine studiekamerater. Helene og Bente Linn fullførte sin bachelor juni 2016 og har ikke vært deltager i slutføringen av prosjektet. Jacob Holmgaard fra R15 har deltatt i en film hvor han presentere sine erfaringer med å være i praksis sammen med en veileder i praksis, Gullborg Kolstad.

11_15: ePraksis: Forsterket læring i praksisstudiet ved bruk av e-læring

Navn	Stilling	Arbeidssted	e-post
Prosjektleder:			
Gry Sjøholt	Førsteamanuensis	Institutt for bio- og kjemiingeniørfag (IBK), HVL	Gry.sjoholt@hvl.no
Prosjektmedlemmer:			
Turid Aa. Braseth	Høgskolelektor	IBK, HVL	Turid.Aarhus.Braseth@hvl.no
Elisabeth Ersvær	Førsteamanuensis	IBK, HVL	Elisabeth.ersver@hvl.no
Lise Bjørkhaug Gundersen	Førsteamanuensis	IBK, HVL	Lise.bjorkhaug.gundersen@hvl.no
Irene Nygård	Høgskolelektor	IBK, HVL	Irene.nygard@hvl.no
Kari Rostad	Førsteamanuensis	IBK, HVL	Kari.rostad@hvl.no
Anita Ryningen	Førsteamanuensis	IBK, HVL	Anita.ryningen@hvl.no
Astrid-Mette Husøy	Spesialbioingeniør/ Førsteamanuensis	LKB, HUS/ IBK, HVL	Astrid-mette.husoy@helse-bergen.no
Jorunn O. Nygård	Sjefsbioingeniør	Mikrobiologisk avdeling (MIA), HUS	jorunn.oline.nygard@helse-bergen.no
Anne Grete Sælen Thue	Avdelingsleder	Laboratorie for Klinisk Biokjemi (LKB), HUS	anne.g.thue@helse-bergen.no
Hanne Margrethe Jacobsen	Overbioingeniør	Senter for medisinsk genetikk og molekylærmedisin (MGM), HUS	hanne.margrethe.jacobsen@helse-bergen.no
Kjetil Solland	Overbioingeniør	Senter for medisinsk genetikk og molekylærmedisin (MGM), HUS	kjetil.solland@helse-bergen.no
Sellevoll, Anne Merete Mjelde	Sjefsbioingeniør	Avdeling for immunologi og transfusjonsmedisin (AIT), HUS	anne.merete.mjelde.sellevoll@helse-bergen.no
Holmefjord, Anne-Margrethe	Sjefsbioingeniør	Laboratoriet ved Haraldsplass Diakonale Sykehus (HDS)	annemargrethe.holmefjord@haraldsplass.no

Sammendrag av prosjektet og oppnådde resultater

Mål/ hensikt

I samarbeid med praksisstedene i Helse Bergen (HB) og ved Haraldsplass Diakonale Sykehus (HDS) har vi utviklet en e-læringsressurs som vi har kalt ePraksis. ePraksis vil integreres i undervisningen for alle de medisinske laboratorieemnene ved bioingeniørutdanningen for å øke læringsutbyttet hos studentene og for å heve kvaliteten på utdanningen.

Metode

ePraksis er en nettside som skal inneholde ulike e-læringsverktøy samt praktisk informasjon som studentene trenger for å forberede seg til praksisstudier på sykehuslaboratoriene i Helse Vest samt til undervisning og trening på laboratoriene ved HVL.

E-læringsverktøy som skal være tilgjengelig på ePraksis er:

- Korte introduksjonsfilmer som:
 - Forklarer analyseprinsipp
 - Gir introduksjon til instrumentering – hvordan virker instrumentet og hvordan skal det brukes.
 - Gir introduksjon til bruk av ulike dataverktøy og programmer.

- Digitale kunnskapstester og case der studentene kan teste egen kunnskap og læringsutbytte.

Lett tilgjengelige e-læringsverktøy kan benyttes av studentene både som forberedelse til praksisstudiet, som et oppslagsverk/hjelpemiddel under praksisperioden og som repetisjon i etterkant. I tillegg vil all informasjon være tilgjengelig for praksisveiledere ved sykehuslaboratoriene.

For å evaluere hvor vidt innføring av e-læring faktisk påvirker kvaliteten til praksisundervisningen, vil det rutinemessig gjennomføres evalueringer både blant studentene og veiledere vedrørende bruk av e-læring ved bioingeniørutdanningen på HVL.

Gjennomføring

Det er den enkelte faglærer ved HVL som er ansvarlig for å utvikle e-læringsverktøy som skal benyttes i undervisningen. Samtidig samarbeider faglærer med de ulike sykehuslaboratoriene om innholdet i de ulike laboratorieemnene, og særlig om undervisningen i praksisstudiene som gjennomføres i emnet. E-læring nyttes som en del av praksisundervisningen og produksjon av e-læring vil derfor være en naturlig del av samarbeidet mellom HVL og praksisstedene i Bergen. Introduksjonsfilmer til analyse og instrumentering ved sykehuslaboratoriene vil være naturlig å produsere på sykehuset.

Nettsidene www.ePraksis.no videreutvikles og oppdateres av ansatte ved bioingeniørutdanningen ved HVL i samarbeid med Senter for nye medier. Emneansvarlig er redigerer de sidene som naturlig hører inn under det enkelte studieemnet. Praktisk informasjon på ePraksis om de ulike praksisstedene og tilhørende rutiner for adgangskontroll, arbeidstøy, IT-systemer, HMS reglements o.l. tilskrives en HVL-ansatt som har funksjon som praksiskoordinator ved utdanningen. I tillegg vil en HVL-ansatt være redaktør for ePraksis med overordnet ansvar for redigering av nettsiden. Senter for nye medier har den tekniske spisskompetansen og vil være en viktig støttefunksjon.

For å sikre kvaliteten i undervisningen, gjennomføres studentevalueringer rutinemessig hvert semester ved HVL. For evaluering av ePraksis, vil det legges til utdypende spørsmål om bruk av e-læring og nettsidene ePraksis.

Resultat

Nettsiden kan sees på www.ePraksis.no. Nettsidene er fortsatt under utvikling og målsetningen er at sidene videre vil oppdateres kontinuerlig. Ved HVL er det satt av tidsressurs (Fagutviklingsmidler) for å ferdigstille nettsidene i løpet av høsten 2017, der særlig praktisk informasjon for de ulike praksisstedene i Helse Vest må prioriteres.

For de ulike studiemnene er det Bio130 Hematologi og hemostase, som er det mest ferdigstilte emnet. Bio130 har fungert som pilot i dette utviklingsprosjektet der e-læringsverktøy har vært anvendt i undervisningen i to år og de første studentevalueringene som omhandler bruk av e-læringsverktøy er gjennomført. Resultater fra disse evalueringene, samt intervju av ansatte, skrives nå sammen og vil publiseres i som en vitenskapelig artikkel av E. Ersvær med flere (se pkt. 4).

For andre medisinske laboratorieemner (Mikrobiologi, Transfusjonsmedisin, Medisinsk laboratorieteknologi I-III, Medisinsk biokjemi og Patologi), er det utviklet en rekke filmer som foreløpig er tilgjengelig via You Tube. Bioingeniørutdanningen ved HVL har publisert 101 filmer på YouTube med til sammen 13 501 avspillinger (per 08.06.2017, se link i punkt 4). e-læring vil innføres i mange av studiemnene i løpet av neste studieår. Likevel, viser You Tube statistikk at bioingeniørutdanningen ved HVL har 11 090 avspillinger for det siste året (365 dager). I dette prosjektet har vi valgt å prioritere filmproduksjon. En ser for seg at produksjon av flere digitale kunnskapstester vil skje som en del av videre fagutvikling.

Ferdigprodusert film for ulike laboratorieemner utenom Bio130, vil nå legges inn på [www.ePraksis](http://www.ePraksis.no), sammen med tilhørende tekst og bilder. Utviklingsprosjektet ePraksis var opprinnelig planlagt ferdigstilt 1. august, 2017 og en del arbeid på utviklingsprosjektet gjenstår frem til dette.

Et viktig resultat for prosjektet ePraksis, er at ansatte ved utdanningen har tilegnet seg kompetanse innen filmproduksjon og e-læring. Samarbeidet med praksisfeltet er utvidet og oppleves som styrket. En ser for seg at e-læring og blandet læring vil være en naturlig del av undervisningen ved bioingeniørutdanningen videre fremover. Med det eksternt finansierte prosjektet ePraksis, har vi hatt ressurser til å inkludere praksisstedene i denne utviklingen. Selv om noe av produksjonen ikke er endelig ferdigstilt, har prosjektet fungert som en meget effektiv og nyttig stimulering av denne utviklingen innen vårt fagmiljø.

Konklusjon

- Produksjon av diverse kortfilmer som er godt i gang.
- Film er tatt i bruk i undervisningen og studentevalueringer er påbegynt i noen studiemner. I tillegg fører en statistikk via You Tube for å få tilbakemelding på den faktiske bruk av de enkelte filmene.
- Nettsidene er etablert, men noe utviklingsarbeid gjenstår.
- En planlegger å bruke www.ePraksis.no aktivt i undervisningen for de fleste medisinske laboratoriemnene og for å informere studentene om de ulike praksisstudiene fra høsten 2017.

Publikasjoner

Navn forfatter	Tittel	Tidsskrift	Dato	Nr.	Sideta II
Gry Sjøholt, Lise B. Gundersen, Kari Rostad, Anita Ryningen and Elisabeth Ersvær	<i>Biomedical Laboratory Scientist students' perspectives upon online e-learning for understanding laboratory instruments and as preparation for hands-on practical work in the laboratory: a qualitative study</i>		To be submitted in 2017		

Internettlink til artikkel eller annen publikasjon:

Nettsiden ePraksis:

<http://www.epraksis.no/>

Publiseringskanal på You Tube for Bioingeniørutdanningen ved HVL:

<https://www.youtube.com/channel/UCp9LdOmYzT-9EIQbu8BCbSw>

Formidling

Utdanningskonferansen for bioingeniører i Norge, 2015:

Elisabeth Ersvær ledet en sesjon på Workshop om digitale læringsverktøy på e-læring via ePraksis ble demonstrert.

Utdanningskonferansen for bioingeniører i Norge, 2017:

Elisabeth Ersvær: *Bioingeniørstudenters oppfatning om e-læring som forberedelse til laboratorieøvelser* – www.ePraksis.no

Gry Sjøholt: *Blanda undervisning og omvendt klasserom*

Referanse for deltagelse:

https://www.nito.no/contentassets/d93983d08e1240528a2f7f13650ff54d/utdanningskonferansen-2017/program_utdanningskonferansen_2017.pdf

Læringsfestivalen, 2017:

Elisabeth Ersvær: *Bioingeniørstudenters perspektiver på e-læring som forberedelse innen laboratiefag: en kvalitativ studie*

Referanse for deltagelse: <https://www.ntnu.no/laeringsfestivalen/program>

Samarbeid mellom praksisfelt og høyskole

I prosjektet har de emneansvarlige faglærere ved høyskolen hatt ansvaret for å organisere samarbeidet om produksjon av e-læringsverktøy innen et gitt studieemne. Faglærere har produsert kortfilmer som gir introduksjoner til analyseprinsipp og ulike metodikk som anvendes ved høyskolens laboratorier. Det har vært krevende å planlegge og organisere filming ved sykehuslaboratoriene, da det er mange personer som skal involveres. Filmproduksjonen ved sykehusene er derfor gjennomført i slutten av prosjektperioden. Prosjektet har imidlertid gitt kompetanse om e-læring til undervisere både ved høyskolen og på sykehuset. Det har vært en viktig målsetning at e-læring vil være en naturlig integrert del av videre fagutvikling av praksisstudiene for bioingeniører i Bergen.

I opprinnelig prosjektplan ønsket man å danne en ledergruppe med to representanter fra bioingeniørutdanningen og en representant fra sykehuslaboratoriene. Dette viste seg imidlertid å være for tidkrevende. Prosjektleder, Gry Sjøholt har derfor møtt i

praksisrådet for bioingeniørene i Bergen, der man har informert om og diskutert arbeidsformene i prosjektet. Videre samarbeid om e-læring og nettsiden ePraksis vil styres via praksisrådet.

Studentinvolvering

E-læring har blitt benyttet i laboratorieundervisningen i Bio130 høsten 2015 og 2016. Etter endt undervisning ble studentene (n=80) bedt om å evaluere bruken av e-læring i kurset. Bruk av kortfilmer oppfattes som et nyttig læringsverktøy for praktisk arbeid på laboratoriet og studentene anbefaler videre bruk av kortfilmer som forberedelsesverktøy før laboratoriekurs. Studentene følte seg bedre forberedt til praktisk arbeid etter visualisering av metode/instrument på film.

E-læring ble tatt i bruk i emnet Bio133 våren 2017. Studentevaluering vil gjennomføres ved studiestart i august 2017. Vi vil gjøre ytterligere studentevalueringer etterhvert som ePraksis tas i bruk i de ulike studieemnene.

I tillegg har studenter som har utført metodeutvikling ved HVL i sine bachelorprosjekt bidratt til planlegging og produksjon av e-læringsfilmer rundt denne metodikken. Dette har vært en positivt og er en måte vi ønsker å produsere e-læringsfilmer videre.

Kiruja Kandiah Ramachandran, Sigrid Isdal og Amalie Korsmo Hammeren: Etablering av molekylærpatologiske teknikker for karakterisering av kromosomalt rearrangement i leukemiceller og muskelprotein i vev fra levende/død. HVL, 2017.

Ranveig Seim Brekke, Finan Kebrab og Marte Sætre: *GC-MS analyser av nikotin i urin*. HiB, 2016.

12_15: Studenttilfredshet og praksisveiledning i Medisinsk avdeling, Haukeland universitetssykehus (HUS)

Navn	Stilling	Arbeidssted	e-post
Prosjekteier:			
Solveig Hansen	Ass. avd. direktør	Medisinsk avdeling, HUS	solveig.hansen@helse-bergen.no
Prosjektleder			
Ragna Lind	Fagsykepleier/ph.d.	Medisinsk avdeling, HUS	ragna.lind@helse-bergen.no
Prosjektdeltakere:			
Åshild Bjørnetun	Sykepleiefaglig rådgiver	Medisinsk avdeling, HUS	ashild.bjornetun@helse-bergen.no
Therese Jørgensen	Sykepleier/praksis-veileder	Medisinsk avdeling, HUS	therese.jorgensen@helse-bergen.no
Christina Gjerd	Sykepleier/praksisveileder		christina.gjerd@helse-bergen.no
47 praksisveiledere/kontakt-sykepleiere	Sykepleier	Medisinsk avdeling, HUS	
Tove Lise Foldal Berle	Høgskolelektor	Høgskolen på Vestlandet	tove.lise.foldal.berle@hvl.no
Anine Madsgaard	Høgskolelektor	VID-Betanien	anine.madsgaard@VID.no
82 sykepleiestudenter	Sykepleiestudent	HVL og VID-Betanien	

Sammendrag av prosjektet og oppnådde resultater

Mål/ hensikt

Hensikten med prosjektet «Studenttilfredshet og praksisveiledning i Medisinsk avdeling» var:

- Å evaluere erfaringer med «Retningslinjer i praksis for studenter, praksisveiledere og kontaktsykepleiere i Medisinsk avdeling»
- Øke veilederkompetansen blant praksisveilederne
- Kartlegge studenttilfredshet i praksisperioden i løpet av 2015 og 2016
- Fremme samarbeid mellom praksisfeltet Medisinsk avdeling, HUS og utdanningsinstitusjonene Høgskolen på Vestlandet, campus Bergen (HVL) og VID-Betanien, campus Bergen.

Metode

Kvantitativ metode ved bruk av to spørreskjemaer. Spørsmålene i det første skjemaet er laget av Kunnskapssenteret og tilpasset av fagsykepleierne RL og ÅB. Det andre

skjemaet ble laget i 2007 av en prosjektgruppe i regi av FOU avdelingen, Seksjon for læring og kompetanse, HUS.

Praksisveilederne og kontaktsykepleierne svarte på det første skjemaet, studentene på begge to.

1. «Retningslinjer og praksisveiledning i Medisinsk avdeling» (10 spørsmål om erfaring med retningslinjene og praksisveiledningen med 5 svaralternativ fra «Ikke i det hele tatt» til «I svært stor grad»).
2. «Å være student i praksis i Helse Bergen» (representert ved Medisinsk avdeling), (14 spørsmål om praksis, læringsmiljø, læringsutbytte og trivsel med 5 svaralternativ fra «Svært misfornøyd» til «Svært fornøyd»).

Gjennomføring

Spørreskjemaene ble utfylt i slutten av hver praksisperiode i 2015-2016.

To praksisveiledere ble frikjøpt 20 % i 5 måneder våren 2016.

En praksisveileder tok veilederpedagogikk (30 stp.) høsten 2016 og våren 2017.

Bearbeiding av data og sluttrapporten ble skrevet våren 2017.

Resultat

Seks praksisveiledere og 41 kontaktsykepleiere svarte på skjemaet, 40 (85 %) kvinner og 7 (15 %) menn med gjennomsnittsalder 30.8 (22-40) år og ansiennitet 6.8 (0-14) år. Av 120 sykepleiestudenter i praksisperioden 2015-16 svarte 82 (68 %) på skjemaene, 72 (88 %) kvinner mellom 20-54 år og 10 (12 %) menn mellom 24-35 år. Studentene rapporterte i større grad positive erfaringer med retningslinjene for studentpraksis, og at de skaper en trygg læringsarena, sammenlignet med sykepleierne. 81 % av studentene var svært fornøyd med mottakelsen i avdelingen, 78 % med læringsmiljøet, 67 % med progresjon i egen læring, 34 % i oppnådde læringsmål og 15 % i samsvar mellom teori og praksis. 60 % trivdes godt i praksisperioden og 80 % sa ja til Helse Bergen som fremtidig arbeidsplass. Det ble etterspurt veilederkompetanse hos sykepleierne, og at lærerne er mer tilstede i praksisperioden.

Konklusjon

Erfaringene med retningslinjene for praksis var tilfredsstillende. Majoriteten av studentene var svært fornøyd med praksisfeltet og progresjon i egen læring, men under halvparten med oppnådde læringsmål og samsvar mellom teori og praksis. Samarbeidet mellom praksisfeltet og høyskolene var godt i prosjektperioden, men må generelt bli mer strukturert og organisert for å øke veilederkompetansen hos sykepleierne i praksisfeltet og redusere «gapet» mellom teori og praksis blant sykepleierstudentene.

Publikasjon

Navn forfatter	Tittel	Tidsskrift	Dato	Nr.	Sidetall
Rosenvinge SK, Starke ID.	<i>Improving care for patients with dysphagia</i>	Norsk tidsskrift for ernæring	Nov. 2005	31	16-32

Formidling

Prosjektet / resultatene er formidlet som foredrag i:

Sykepleiefaglig råd (SFR)

Ved mottakelse av studentene i Medisinsk avdeling første dag i praksisperioden

Temalunsj (pleiepersonell / studenter i Medisinsk avdeling) x 2
Avdelingssykepleiermøte
Ass. avdelingssykepleiermøte

Abstrakt er sendt til komiteen for Sykepleiersymposiet ved HUS, 2017
Poster er laget og skal trykkes i løpet av høsten 2017
Det er avtalt at resultatene skal formidles til studentene ved HVL og VID-Betanien
høsten 2017
Det skal skrives artikkel om prosjektet i løpet av høsten 2017

Samarbeid mellom praksisfelt og høyskole

I praksisperioden fungerte samarbeidet mellom praksisfeltet og høyskolene tilfredsstillende. To praksisveiledere hospiterte i høyskolene da der ble gitt praksisundervisning. Dette ble opplevd som positivt og lærerikt av praksisveilederne, men også kommentert at det er ønskelig med et tettere samarbeid for å øke veilederkompetansen hos sykepleierne og samsvar mellom teori og praksis hos sykepleiestudentene. Samarbeidet mellom praksisfeltet og høyskolene generelt må bli mer strukturert og organisert i forhold til møtevirksomhet og kontakt både før- og i løpet av praksisperiodene.

Studentinvolvering

I perioden 2015 og 2016 var det 120 sykepleiestudenter i praksis i Medisinsk avdeling. Etter å ha fått skriftlig informasjon om prosjektet svarte 82 (68.3 %) studenter på spørreskjemaene. Studentene i vårkullet 2015 fikk tilsendt informasjon og spørreskjemaene med frankert svarkonvolutt etter at praksisperioden var avsluttet. Det ble ikke sendt purring, og svarprosenten var lav, 22 %. I de 3 fortløpende periodene svarte studentene på skjemaene siste uken i praksisperioden i sykehuset eller i hjemmet. Skjemaene ble etterspurt 2 ganger og samlet inn av en person i Medisinsk avdeling. Enkelte studenter var skepsis til å svare på skjemaene da de var redde for at evt. kritikk ville påvirke hvordan de ble oppfattet i postene.

Vedlegg 1 Kriterium for tildeling av utviklingsmidlar

Utviklingsmidla skal medverke til å fremme eit sterkare samarbeid mellom utdanningsinstitusjonane (Haraldsplass Diakonale Høgskule, Høgskulen Betanien, Høgskulen i Bergen) og praksisfeltet (Haraldsplass Diakonale sjukehus og Helse Bergen HF) og skal tildelast til prosjekt der hovudmålet er å utvikle praksisfeltet som ei betre læringsarena for studentane.

For perioden 2015-2017 vil prosjekt innan følgjande tema bli prioritert:

Føretaket som læringsarena for studentar.

[Samhandling sett i lys av St.meld: 47. Samhandlingsreformen](#)

Samspill/integrering mellom utdanning og praksisfelt sett i lys av Meld.st:13. Utdanning for velferd. Samspill i praksis.

[Tverrprofesjonalitet/ det tverrfaglege.](#)

Krav til søknaden

Søknaden må

være et fellesprosjekt mellom tilsette på høgskule og tilsette i helseføretak.

beskrive studentinvolvering.

være forankra fagleg- og hos leiar hos alle involverte partar.

sendes inn via en leder.

innehalde plan for evaluering, rapportering/formidling samt planar om iverksetting etter avslutta prosjektperiode.

Søknadsbeløp

Det tildeles midlar til toårige prosjekter. Følgjande beløp kan søkast om:

Inntil 100.000 kr pr. prosjekt, for små prosjekt

Inntil 200.000 kr pr. prosjekt, for mellomstore prosjekt

Inntil 500.000 kr pr. prosjekt, for større prosjekt

I søknaden må det klart gå fram kva for beløp det søkast om. Det kan berre leverast ein søknad pr. prosjekt.

Søknadsfrist: 1.mars 2015

Andre viktige forhold

Fagmiljøet si andel studentar i praksis vil vere ein del av vurderingsgrunnlaget. Fagmiljø med særskilte behov vil kunne bli prioritert utover dei ovanfor nemnde kriterier.

Det blir ikkje gitt støtte til overhead-kostnader eller til deltaking på kurs, utdanningar eller konferansar utan at dette er ein del av eit større prosjekt.

Det kan bli satt av midlar til konkrete prosjekt som er initiert av Samarbeidsmøtet.

Sekretariat for Utviklingsmidlene:

Haukeland universitetssjukehus, Helse Bergen ved
Forsknings- og utviklingsavdelingen, Seksjon for fag og utdanning

Haukelandsbakken 45
Haukeland universitetssjukehus
5021 Bergen
Telefon: 55 97 72 45

E-post: utviklingsmidlene@helse-bergen.no

Denne rapporten er utarbeidet av
Utdanningsrådet ved sekretariatet,
Nathalie Puaschitz og Hilde Nesse,
Desember 2017.